

In memoriam Maxime Steinberg

Laurence Schram

Vaarwel, meneer Professor.

Sommige ontmoetingen veranderen een leven. Al komt dat niet vaak voor. Maxime was zo iemand. Hij stond open en was beschikbaar voor iedereen, of dat nu historici in de dop of gerenommeerde deskundigen waren. Zonder tellen strooide Maxime zijn tijd, zijn kennis, zijn passie rond. En hij was besmettelijk.

Vanaf het moment dat hij had toegezegd mij te willen leiden en sturen bij het schrijven van mijn verhandeling, heeft hij me altijd vertrouwd. Toen het plan opdook om een Joods Museum van Deportatie en Verzet te bouwen in Mechelen, raadde Maxime me aan te solliciteren en steunde hij mijn kandidatuur. Ook is hij aan boord gebleven van dit nieuwe schip, hoewel de toekomst nogal onzeker was, en de andere historici die voor dit avontuur gevraagd waren, zich één voor één terugtrokken. Maxime, steeds hartstochtelijk bekommerd om de slachtoffers de plaats te geven die hen toekomt, heeft mij meer geleerd dan al mijn jaren studie samen. Zijn nauwkeurigheid, zijn methodiek, zijn intellectuele eerlijkheid, de zuiverheid van zijn analyse, zijn onbekommerdheid om titels en eerbewijzen, zijn zoektocht naar de historische waarheid, zelfs als deze bezwarende was, omvatten de waarden die hij me heeft doorgegeven. Tellingen en statistieken van de dood waren voor hem van bijzonder groot belang. Velen hebben die belangstelling verkeerd begrepen en beschuldigden hem ervan mensenlevens te reduceren tot een getal. Maar zonder die getallen die uit de opsomming van namen voortkomen, is er geen grondige kennis van de Shoa mogelijk. Zonder die percentages kan men de specificiteit van de judeocide niet inzien of inzichtelijk maken. Zonder dat werk, waar hij me heel nauw bij betrokken

heeft, hadden we onze laatste publicatie *Mecheln-Auschwitz – 1942-1944* ook niet kunnen realiseren. We hadden nooit zoveel levensverhalen kunnen opsporen om een plaats te geven in de Geschiedenis.

De eerste keer heb ik Maxime ontmoet in 1992 en ik vond het fantastisch om met hem te werken. Of het nu ging over het opzetten van het museum in Mechelen, het realiseren van het Belgische Paviljoen in Auschwitz, het schrijven van het boek over transport XX of het versmelten van het Joods Museum van Deportatie en Verzet met Kazerne-Dossin, hij wekte ons enthousiasme ondanks het helse werkritme dat hij ons oplegde.

Hoewel hij voor degenen die hem niet kenden, misschien streng of ongevoelig kon lijken, vonden de anderen achter dat schild een Mensch, altijd diep menselijk, bescheiden en vol liefde voor zijn familie en zijn vrienden, nooit verbitterd omwille van zijn kwetsuren als ondergedoken kind, verweesd door de Shoa.

Maxime was een groots professor, een uitmuntend pedagoog, een verlichte geest en een toffe vent. Ik ben ongelooflijk trots dat ik met hem heb mogen werken, dat ik eerst zijn leerling was en later een van zijn “compagnons de route”.

En vreselijk verdrietig dat zijn weg niet langer mocht zijn.

Noot van de redactie:

Biografische en bibliografische gegevens over Maxime Steinberg vindt u op www.maximesteinberg.org

